

III. évfolyam.

Pozsony, 1901. január 15.

1. szám.

JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCS SÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA:
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN.

Egy szám ára 20 fillér.

BALASSA-GYARMAT
B.-GYARMATI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

TARTALOM.

Vágy Istenhez	Lévay József.
Az evangéliom idvezítő isteni hatalom	Kovács Sándor.
A harang	Farkas Mihályné.
Esti ének	Torkos László.
Testvéri szeretet (Elbeszélés)	Gencsy Piroska.
Örüljetek az örülőkkel	P. M.
Az egyházi élet köréből	

Az igen tisztelt lelkész, vallástanár és tanító urakat bizalommal kérjük, legyenek szívesek

a „JÓ PÁSZTOR“-t

t. híveik és tanítványaik közt terjeszteni. Hét előfizető után tiszteletpéldányt adunk.

Mutatványszámokkal kívánatra készséggel szolgál a kiadóhivatal: **B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaság.**

JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCS SÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA :
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

Vágy Istenhez.

Gondviselő jó Atyám vagy
Óh én édes Istenem!
Látom én, hogy minden elhagy
E világon, csak Te nem.
Hozzád vágyom, benned élek,
Üdvőt mástól nem remélek.

Mint az alélt bús virágra
Megújító harmatot,
Sebhedt szívem fájdalomra
Csak Te hintesz balzsamot.
Könnyül sorsom terhe rajtam
S imádságra nyílik ajkam.

Rám, rám derül ismeretlen
Útamon egy kis öröm,
Azt is a te véghetetlen
Jóságodnak köszönöm.
S hálakönnym tündöklése
A te neved hirdetése.

Gyenge vagyok. Lankadoznak
Buzgóságom szárnyai,
Bármily hiven vágyakoznak
Színed elé szállani!
Óh adj erőt, hogy mig élek,
Egyedül csak néked éljek.

Óh add, hogy ha majd bevégzem
E mulandó életet,
Lelkem tisztán és egészen
Egyesüljön te veled,
El ne vonjon semmi többé,
Tied leszek mindörökké.

Lévay József.

Az evangéliom idvezítő isteni hatalom.

(Egyházi beszéd a keresztyénség bejövételének s a magyar királyság megalapításának 900. éves emlékünnepeén, Pozsonyban, 1900. dec. 30-án.)

Róm. I. 16 v. Nem szégyenlem a Krisztus evangéliomát mert az Istennek hatalma minden hívőnek üdvösségére.

Keresztyén hívek, szeretett testvéreim az Úrban!

Ezelőtt pár nappal valamennyien ott állottunk a bethlehemi jászol körül. A mennyei hiradásra: *Ma született néktek a Megtartó!* — mi is elzarándokoltunk a pásztorokkal a világi foglalkozás fárasztó mezejéről a kiseded Jézushoz, a kiből a kimeríthetetlen isteni szeretet lehajolt a mennyből a földre, a bűnös, kárhozandó emberhez. Lelkünkben a letűnt gyermekkor emlékszálaiból szövődött álomkép egy-gyé olvadt a boldogabb jövő édes sejtelmével; azzal a fölemelő tudattal, hogy nem vagyunk egészen a mulandóság fiai, a Mindenható kegyelem megszánta göröngy voltunkat s szent fiábau bennünket is fiává fogadott.

Édes boldog karácsony, lelkünk hajjaldolásának örök szép, örök igaz ünnepe vagy te! A kit a te igazságod meg nem hat, a kinek lelkén a jég a te nyájas melegedtől sem enged föl, — talán nem is érző teremtmény az, szíve érc s ridegkő benne minden idegszál!

Ma ismét karácsonyt ünnepelek, de nemzeti karácsonyt. Émlékét annak a válságos, küzdelmes nagy időnek, a mikor Európa legifjabb, legharcosabb s egyszersmind leggyűlöltebb népe keresztyénné lett, magyar földön, magyarok számára megjelent az Isten evangélioma, megszületett a Krisztus, a mikor az egész világnak megváltója a mi nemzetünknek is megváltója lett.

Szép karácsony volt ez is, a történelemnek valóságos nagy pillanata, — de mégis csak halvány mása annak az első igazi nagy karácsonynak, a mikor a menny és föld összeölelkezett a közös nagy örömben. A mi őseinknek nem mennyei seregek zsolozsmája hirdette a váltáság idejét, hanem földi hatalmasság kormányzó bölcsessége; a trónt, a homán először hangzott, nem a béke szelíd pálmaága árnyékolta be, — mögötte dárda és nyil, bélyegsütő, pallos villogott. Az ember fiának, a ki Isten országát a föld rögébe plántálta, nem volt a hol fejét pihenőre hajtsa, — a kik nevében hozzánk jöttök, — fényes palotákba, magas ormokon büszkélkedő fellegvárakba költöztek, mint e világ hatalmasai, öltözetök palotákba illő gyenge ruha, csupa tündöklés . . . A keresztyénség Jézusnak és az egyszerű halász apostoloknak ajkán azt jelentette: kenyeredet oszd meg az éhezővel,

köntösödöt szakítsd ketté s felét terítsd a didergő mezítelenre, — a térítő ajkán, a kiket az ismeretlen jövő ingere csalt ide messze hazájukból, azt: el ne titkold, minden marhádból megfizesd, a papi dézsmát! És nem a mi édes nyelvünkön szolt első ízben hozzánk, hanem ismeretlen szavakkal, idegen gondolkodással; nem a szegényeknek, az élet vizére szomjazóknak prédikáltatott először, — hanem a paloták és várak gazdag, hatalmas lakóinak. Az evangyéliom ismeretlen alakban jelent meg közöttünk, nem mint élet, mely győzhetetlen erővel hódít, plántál és nevel, éltet, a hová csak elhat, nem mint a lélek hite, mely a földi utakon a mennyet keresi, — hanem mint puszta tan, elmélet, amelynek fénye lehet, de melege nincsen, mint hatalmi elv, mely világalalomra tör s romokon, temetőkön át gázolva siet célja felé, mint földi intézmény, melynek duskálkodó urai és kifosztott koldusai, önző rabszolgatartói és élvettetett rabszolgái vannak.

Csoda-e, ha ennek a kornak keresztyénségében, az emberi bölcseségnek szövevényes, elmelankasztó gondolatformáiban, az egyenlőséget tagadó rideg osztályszellemben, melyet az e korbéli keresztyén egyház szentesített, őseink föl nem ismerték Istennek egyetlen, igaz, örök evangyéliomát? Csoda-e, ha bizalmatlankodva fogadták, ha fegyverrel támadtak a tolakodó jövevényre? A keresztyénség szabadság s a kik a keresztyénséget terjesztették nálunk, nem szabad istenfiakat akartak nevelni a mennyei Atyának, hanem függő szolgálhat az egyházi hatalomnak, idegen uraságnak.

Nem magot vetettek porhanyított földbe, szikla-hittel várván, míg kikél és sudárba szökken, hanem más ég alatt, más földön viruló, hatalmas ágakat eresztett fát ültettek át a Duuna-Tisza mellé s öntötték, táplálták kicsinykedő kertészgondossággal. Csoda-e, ha nehezen vert gyökeret? Csoda-e, ha nehezen indult virulásnak?

És mégis gyökeret vert. És mégis virulásnak indult.

Az evangyéliom isteni erő és hatalom, működésének; hódító varázsának földi korlát ellene nem állhat; kisugárzását tudákos bölcselkedés hasztalan fogja fel, áttör rajta. Az Isten ígéje ebben a homályos és nem tiszta alakban is meg tudta hódítani a magyart, igaz, emberöltők sírba dölte után; üdvözítő hatalommá, termékenyítő életelvvé tudott válni, — nagygyá is, boldoggá is tudta tenni a nemzetet.

A mit a nagy apostol egy munkás élet delelőjén, saját lelkének történetéből merítve a rómabelieknek ír, hogy *az evangyéliom Istennek hatalma minden hívőnek üdvösségére*, — teljesült a mi történelmünkben is. Századok szakadatlan sora tesz bizonyosságot a

mellett, hogy a mi egy emberben, egy nemzetben igazán értékes tulajdonság, csak Isten igazságának éltető erejétől fejlődhetik ki és érvényesülhet. Nélküle elhal, kipusztul, mint a sivatag száraz homokjába ültetett fa. A testvér népek, melyek megmaradtak pusztai, meddő vallásuk mellett és nem ittak a keresztyénség életadó italából, — enyészni tértek, — nyomukat behordta fővénnyel a feledés szele. A magyar fennmaradt és él. Áldás a bölcs király nevére, a ki fölismerte a keresztyénségnek fenntartó, nemzetalkotó erejét s népének apostolává lett.

Sem az egyén, sem a nemzetek nagyságát nem kereshetjük külső előnyökben. Anyagi erő, földrészekre terjedő hatalom, messze világitó műveltség a Gondviselés pazar érdemetlen ajándéka lehet, amit egy perc meghoz, a másik ismét elrabol. Az egyén és egy nemzet nagyságának van egy biztos ismertető jele, amit az élet soha meg nem hazudtol, de ezer példával megerősít, az, hogy mennyire tud urává lenni nemtelen szenvedélyeinek, földhöz hajló ösztöneinek, és mennyire tud rabszolgájává, eszközévé, hősévé magasztosulni valamely Isten előtt kedves, nagy célnak, örökkévaló eszménynek. A nemzetekre is illik az, amit az Apostol a Krisztus igaz hívétől kíván: *olyan indulat legyen bennetek, mint volt a Jézus Krisztusban*. Vagyis az önmegtagadó alázat s az önfeláldozó szeretet lelke. Nemcsak a keresztyén emberre, a keresztyén nemzetre is Krisztus az egyetlen örök életeszmény. Hozzá kell hasonlóná lennie, az ő útján járnia. Átala lesz Isten választott népévé, vad olajfából szelid, nemes olajfává.

A magyar nép két-három nemzedék múlva, mint az Ige, mint az evangéliom s a nyomán támadt műveltség hőse ragadta csodálatra, szégyenítette meg idősebb testvéreit, a nyugati hatalmas keresztyén népeket. Odaállt elszántan bástyafalul kelet népeinek elszilajult áradata elé s viselte testén, viselte homlokán, karján a sebeket mások helyett. A szent sír felszabadítására indult keresztyén sereg a keresztyén lovag mintájaképen tisztelt László magyar királyt választotta vezérül, mint a legméltóbbat, mint a legkegyesebbet s a leghősebbet. S mert e nép nem tudott önző lenni s mert tudott önfeláldozó lenni, azoktól, akiket védett, gúny, szitok, ostorozás jutott osztályrészéül. Mégsem ingadozott, mégis hű maradt. Hű a hivatáshoz, melyre Isten kijelölte. Mert egy nemzet keresztyén voltát nem a kolostorok, búcsujáró helyek, templomok és papok száma mutatja, hanem tiszta élete, hanem az, ha megvan benne a krisztusi önmegtagadás és szeretet. A hűség szent hivatásához. Egymaga viaskodott tiszszerte erősebb ellenséggel az evangéliomért,

elvitte hűségét Mohácsig, s pusztán belső isteni erőtől kényszerítve, kötelességérzetből vívott — nem a győzelemért, — csak a martirkoszorúért. Hü volt vére hullásáig, jutalma el nem maradhatott.

Nem is maradt el.

Van az ó-szövetségnek egy szép elbeszélése, mely Ábrahámról, Izrael patriarchájáról szól. Egyszer napszállat tájban kinu ült sátra előtt s tekintete elrévedezett a messzeségen. Egyszerre három utas tünt fel előtte a szemhatáron. Idegenek voltak, de amint meglátta őket, eléjük futott, behívta őket magához. *«Kérlek, Uram, ne kerüljétek el a ti szolgáltok házáat.»* A port letörölte ruhájukról, megölelgeté, megcsókoltatá, asztalához ülteté őket, mintha csak vérszerint való atyjafiai volnának. A lakoma végén az egyik utas megjelenté a gazdának, hogy ők nem idegenek, hanem az Istennek angyalai. Követségben járnak az Úrtól, üzenetet hoznak tőle a hív szolgának: *«Sok nemzetség atyjává teszek téged. Megszaporítom a te magodat, mint az égnek csillagait s a tenger fővenyét.»* És Ábrahám hitt az ígéretnek és megáldatott gazdagon.

Ez a megható, szép történet a mi történelmünkben mintha ismétlődött volna. A magyar lélek befogadta az álruhában, tökéletlen alakban jelentkező evangyéliomot, hajlékában rábizott ritka kincsképen őrizte, pedig igazságait tisztán föl nem fogta, tökéletesen nem értette. De mert megbecsülte az evangyéliomot nem tiszta és tökéletlen alakjában, az Isten méltónak találta arra, hogy tiszta, fenséges és tökéletes alakjában is elküldje hozzá a reformátorok által. Magyarázatukra az igének örök igazságai, amelyeket a középkor művészete, jelképező kedve inkább elrejtett, mint megérezkített, egyszerre átlátszókká, világosakká lettek; az elme tisztán látott és a szív fölmelegedett. Ekkor érezte csak igazán, hogy Krisztus az *út, az igazság és az élet; senki nem mehet az Atyához, ha nem Ő általa.* Ekkor látta, hogy az evangyéliom igazán üdvözítő, világmegváltó hatalom, a mely a büntudat terhétől roskadó lelket föl emeli édes biztatással: *Bízzál, megbocsáttattak a te bűneid; s azt, a ki a szenvedés keresztjét hordozza reménytelen lélekkel, a mennyei vigasztalás kies vize mellé viszi. E nélkül a hit nélkül elsorvasztotta volna akarateréjét a másfélszázados török uralom, a szakadatlan önvédelmi harc. Ez a hit edzette meg a jövőért való fáradhatatlan munkára. Ekkor értette meg a nemzet az Isten ígében rejlő ígéretet is: Az evangyéliom Istennek hatalma minden hívőnek üdvösségére.* És hitt az ígéretnek és megáldatott gazdagon,

Jöttek nehéz idők, két ellenség tört ránk szikrázó haraggal; a kétség éhes ölyve mélyen belevágta körmét a nemzet lelkébe, az evangyéliomból hangzott felénk a bátorító szó: *Megostorozlak, de nem vesztelek el!* Az evangyéliomból sugárzott ki az a szellem, mely a költők ajkát dalra ihlette, mely a tudománynak, műzsáknak szerte hajlékokat emelt, mely az emberi egyenlőtlenség századok óta mohosult közfalait ledöntötte s a szabadság, egyenlőség elve alapján alapított új társadalmat, megifjította a nemzetet. Az Ige ereje által lett 1848 nemzeti ujjászületésünk esztendejévé, a mikor egész közéletünk, alkotmányunk keresztyénibbé, evangéliumszerűbbé lett. Mert emberi elvet, bármily nagy legyen, emberi erőszak eltíporhat, isteni elvet soha!

Az evangyéliom, a keresztyénség valóban üdvözítő isteni hatalom képen jelent meg történelmünkben. Nagygyá tette a nemzetet azzal, hogy a krisztusi életeszmenyt beleplántálta lelkébe s nagy célokért önfeláldozó szeretetre tanította, boldoggá, mert az Úr jutalmúl kiöntötte reá kincseinek, üdvözítő erejének véghetetlen gazdagságát. Illó tehát a mi ünneplésünk, méltó a mi hálaadó áldozatunk.

De ezen mi ünneplésünk terméketlen marad, ha tanulságait szívünkben meg nem őrizzük: *Isten nélkül, a Krisztus evangyélioma nélkül nincs nemzeti nagyság, nincs boldogság.* Ne feledjük azt sem, hogy az evangyéliom egyetemes üdvözítő hatalom, a Krisztus és az ő igéje édes mindnyájunké, nem kizárólag egy felekezeté, még kevésbé egy pártté. Mindenkié, a ki a megváltó hatalmában hisz. Belőle senkit kizárni nem lehet. A ki mégis megteszi, Isten ellen üt pártot, a ki minden gyermekét egyenlően szereti és Krisztust tagadja meg, a ki mindnyájunkért meghalt a keresztfán.

Keresztyén hivek, a haldokló nagy század alkonyata önvizsgálatra, magunkbaszállásra int. Lelkünk elé idézi a mulandóság kérlelhetetlen hatalmát, de egyszersmind megnyugtat azzal, hogy túl minden mulandóságon örök, boldog haza vár. Mielőtt a sírba szállótól elbucsuznánk és mielőtt az érkezőt hozsanuával üdvözölnénk, tegyünk szent fogadást szent közös munkára! A kiből szív van s a kiből erő van, jöjjön, fogjon kezet! A krisztusi szellemmel nemesítsük meg, szenteljük meg a nemzeti élet minden nyilvánulását; a Krisztus hamisíttatlan tiszta evangyéliomát tegyük minden intézmény, minden törekvés örök elidegeníthetetlen alapjává. És mint ugyanazon nagy cél szolgálói, hamvaszszuk el szívünkben a gyűlölködés szikráját s forrjunk igaz szeretetben össze!

A sikert, az áldást bízzuk a jó Istenre. A kit ő vezérel el nem téved, a kit ő gyámolít, meg nem tántorul. Ámen. KOVÁCS SÁNDOR.

A harang.

Nem azokról az ércóriásokról beszélek, melyek égbetörő kupoláik alul nézik az alattuk nyüzsgő emberáradatot s bele-belebúgnak az élet vásári zajába: «Ember, gondolj a végre! Amiért küzdesz, jólét, hatalom, káprázat csupán, amit hivságos elméd alkotott mind semmiség, cél csak egy van, az örökkévalóság, s hatalmas csak Ő, az Úr! Egyesüljetek szeretetben hogy előtte megállhassatok!»

És az emberek ott alant küzködnek tovább, boldog ki a mások veszte árán egy fokkal magasabbra léphet, a harangok szavát nem hallgatja, nem érti meg senki.

A falu kis harangjáról szól énekem, a kis ércsengetyüről, mely ott függ az alacsony, mohfedte toronyban, a napnak és az életnek minden szakában jóbarátként hallatja serkentő szavát, amelyre jámbor szívvel hallgat a földnek egyszerű munkása.

Hajnal van. Alig dereng még a látóhatár, alig egy-két madárka rebben, s harmattól nehéz kis fejét földre hajtja még a virág, s már megcsendül a tiszta levegőn át a reggeli harangszó.

«Ébredjetek. A nap munkája vár: Nem az a boldog aki selymes párnákon pihenhet, hanem akit szerető család vesz körül, amelynek javáért munkálkodhatik. Adjatok hálákat hogy a kelő nap mindnyájatokat együtt talált s vegyétek fel békén az élet keresztjét, mely nem sulyosabb semhogy elbirná vállatok!»

És élet ébred az alacsony házikókban, vidám tevékeny élet; kell hogy áldás legyen a napon, melyet az Úr nevében kezdtek el. Mint éhes madárfiókák, úgy veszi körül az anyát a csicsergő gyermekserreg, az apa pedig fogja szerszámaint és megy ki a mezőre hogy újra meg újra verejtékével öntözze meg a földet, mely gyermekeinek kenyeret ad. Szorgalmas keze alatt ég a munka, nem csügged el a nap perzselő hevén se, mikor pedig már-már fogynak erői, im megszólal a kis harang:

Pihenj! Tálalva van az egyszerű éték, melynek a fáradságos munka minden fűszernél kiválóbb izt adott. Dús asztalánál a király, hidd meg, nem élvez ennél jobbat. És ne bánd, ha veled együtt sokan nyulnak a tálba, a gyermek áldás és jutalom, kiben már itt, e földön uj életre ébredsz. Pihenj!

Nem soká tart a pihenés — megvillan újra a munka fegyvere, az egyedül áldott minden fegyverek között, mert drága embervér nem hullott, kétségbeesett anyák, elhagyatott árvák könnye nem omlott miatta, pedig diadalmasan került elő mindig a csatából, miket a gyomor és inség sötét rémeivel vívott. S a névtelen hősök

kik e fegyvert forgatják, nem kívánnak babért, csak kenyeret fáradalmaikért cserébe; dolgos hangyarajként lepik el a földet, mely megtermékenyül kerges tenyerük nyomán, s míg az izzó nap szikkasztja csontjaikban a velőt, az enyhadó estére gondolnak, melyet ime hirdet is már az imára hívó harangszó:

«Elég volt mára! Térj pihenőre családod körében, az úr kegyelme örökdik fölötted. Kinek a hiven végzett kötelesség tudata veti meg ágyát, békén s nyugodtan alszik az! Meg ne fertőztesse szivedet az irígység, ha a gazdagra téved gondolatod, mert úgy tehet hogy gondvetette nyugvó helyén az kincseket adna a te békés álmodért. Gondolj inkább a sorsüldözöttekre, kiknek még oltalmatadó hajlékuk sincs, s ha viharverte koldús kopogtat ajtódon, ne zárd el előtte kunyhódat s szivedet! Tekints szét s ha magad körül látod; akik drágák szivednek, dicsérd az urat, s aludj boldogan!»

Igy biztat, int a munka napján nyájas szóval a kis harang, de ünnepélyessé válik kondulása, ha az Úrnak napját hirdeti:

«Dicsérd az Urat! Kinek hatalmát megnyilatkoznia látod a nagy természet ezer csodájában, kit véges elméd még gondolattal se ér föl, imádd leborulva a Mindenhatót! Szentelj az Úrnak ünnepet! Vedd fel a te legjobbjik köntösödöt, s járulj minden házad népével együtt az Ő hajlékába, mert kedves előtte az együgyű szív hálaadása. Ha kit felebarátaid közül megbántottál, menj és kérleld meg azt, ha valaki ellen haragot táplálsz, bocsáss meg annak, öltözzék a te szived is ünneplőruhába, az Úrnak napja ez!»

Igy óv, biztat a kis harang a csend és béke idején, de megdöbbenővé válik riadása, mikor szapora kongatással, mint a megremült szív verése, a pusztító elemek orvtámadásáról ad hírt:

«Rajta! Rajta! Ments a mit lehet, ha egyebet nem a pusztá életet! Próbára tesz az Úr, kinek szolgája tűz és víz, rádszabadítá azokat hogy lásd összeomlani a hajlékot, hol édes anyádat meghalni láttad, s gyermeked bölcsője ringott! Vedd alázattal a büntetést, Ő tudja mit, miért művel, ha ma lesujtott, fölemelhet holnap, ha minden ott vész is a romok közt, csak hitedet el ne veszítsd! Vigyázz! Vigyázz!»

S ki jó és rossz napokban hűséges társa volt, elkiséri a kis harang a szegény embert utolsó útjára is:

«Vége! Vége! Megszűnt a gond, a szenvedés, térj meg szülőanyád a föld ölébe, örök nyugalom éje vár! Találj kegyelmet az Úr színe előtt, ki egyformán ítél mindenek felett, s úgy lehet elsővé tesz amott, ki itt e földön utolsó valál! Ha elvégezted a mi reád bizva volt, ha szeretetet adva, szeretet plántáltál, hűséges szívek őrzik emlékedet. Az ember sorsa ez, ne sirjatok:»

Légy áldva szép szavú csengetyű, falu kis harangja, ki biztatod a csüggedőket, vigasztalod, kiket az élet terhe nyom, s fölemeled a sziveket ahoz, ki minden jónak s áldásnak kutfeje.

FARKAS MIHÁLYNÉ

Testvéri szeretet.

Gyönyörű szép ős volt, bár a nyár sokkal tovább időzött, mint rendesen. Haneim októberben hirtelen megváltozott az idő, beálltak a csúnya, nedves, ködös napok, majd havazni kezdett s beköszöntött a tél, mielőtt meleg ruhára vagy kettős ablakra gondolhatott az ember. Ez a hirtelen változás nagyon sok betegségnek az okozója és ekkor halt meg váratlanul tüdőgyulladásban Nyéky János hivatalnok.

Nyéky és neje nagyon szerették egymást; házasságuk első éveiben észre sem vették, hogy mennyit szenvednek és nélkülöznek. Fiatalok és boldogok voltak, Isten kegyelméből jó egészséggel és szorgalommal megáldva, nagy nehezen átküzdötték magukat az élet nehézségein. Most pedig, midőn végre, bár öszülő hajjal, részben élvezni kezdték volna keserves fáradozásuk gyümölcseit, jött egy láthatatlan zsarnok, kire legkevésbé számítottak: a halál s elragadta a család fentartóját, mindenét. Néha azonban ez a kérlelhetlen ellenség is ellágyul, ha látja, hogy két lény, ki egymásnak öröme, bánata volt, egymás nélkül nem tud élni, igaz, hogy ily esetben kétszeresen sujt, nem törődve a többi családtag fájalmával.

Igy történt, hogy Nyékyné rövid idő múlva követte férjét, két árvát hagyott maga után, a kétségbeesés végső határán.

Márta, az idősebb magas növésű fejlett leány volt, szép, szabályos vonású arcát mintha márványból faragták volna, csakúgy sugárzott róla az akaraterő. Magas homlokára hullámos, barna haj borult s gyönyörű, nagy, sötét szemeknek tekintete ritkán nyílt mosolyra. Szüleivel élte át a nyomor sötét napjait, az álmatlan éjszakákat a házbér miatt, azzal a kétségbeeső gondolattal, hogy kiteszik őket az utcára s nem lesz betevő falat kenyerek. Ézért volt Márta már tizenégy éves korában oly érett, komoly gondolkozású, s ezért mosolyogtak nagy, sötét szemei oly ritkán.

Évi volt a kisebbik. Nyulánk, bájos, karcsu alakja, ruganyos, könnyed járása mindenütt föltűnést keltett s ha ezüstös hangja megcsendült az iskola udvarán és szelid angyalarca, melyet körülsugárzott a dús, szőke aranyhaj, megjelent a többi gyermekek között

akkor a fiuk vad örömmel, szilaj elragadtatással kiáltották: «Évi, Évi!» Midőn pedig a jó édes anya örök álmra hajtotta fejét, az apró lábak tipegése megszűnt és a rózsás, kis arc kisirt szemekkel meredt a semmiségbe, akkor az idősebb testvér szorosán magához ölelte a törékeny termetet s megcsókolva, halkán susogta: «Évikém»!

Márta húsz, Évi csak tizenégy éves volt, midőn árván maradtak. Klára néni magához akarta venni Évit, kötelességének, nehéz kötelességének tekintette, hogy legalább egyikről gondoskodjék s Mártának melegen ajánlotta, hogy keressen tanítónői állást. Márta átölelve a még mindig síró Évit, megköszönte a jóindulatot azzal a kijelentéssel, hogy egymástól el nem válnak soha, dolgozni s ha kell éhezni fognak: együtt! Klára néni fejcsóválva távozott, csendes, jól eső megnyugvással lelkében, mint az olyan, ki pontosan teljesítette kötelességét.

Néhány héttel később B. városka legélénkebb utcáján csinos kis üzlet nyílt meg: «*Nyéký Márta, divatárúsnő*» felirattal. Márta nem volt kezdő, mert bizony akkor nem ment volna ily gyorsan a dolog, még édes szülei életében tanult néhány divatkereskedésben, minthogy sok munka volt s minthogy izléssel dolgozott s ügyes, gyors ujjai voltak, rövid idő alatt elég képzettségre tett szert, úgy, hogy most a szükségben hasznát vehette. Igaz, hogy az üzlet nem nagyon jövedelmezett eleinte, de a mi a fő: telt mindenre. Évi sokkal többet tanult, sokkal többet művelődött, szebbeu játszotta Lisztet és Chopint, mint Márta. Hanem mindamellert félre is tettek s a jó szülők sírjára egy év leforgása előtt szép márvány emlékoszlopot helyeztek gránit talappal.

A két testvér tehát, ki egymásnak minden volt, együtt maradhatott s a fárasztó munka után mindkettő ugyanazon csinos, otthonos szobában hajthatta álmra fejét. Márta sokszor órák hosszú során át figyelt Évi csendes, szabályos lélekzetvételére s hányszor gyújtott világot az éj folyamán, hogy gyönyörködjék az édesen alvó lányka ártatlan vonásaiban.

Ez időben ismerkedtek meg Doma László gimnáziumi tanárral, kinek gyönyörű bariton hangja volt s jóságos kék szemében nemes szive és lelke tükröződött vissza. Általában jó kedélyű, kellemes ember volt, de csak akkor érezte magát igazán elemében, ha az igazgatónál Nyéký Mártával és Évivel találkozhatott és ha nyakendőre vagy kézelő-gombokra volt szüksége, melyeket Márta divatkereskedésében is kaphatott. A legvidámabb azonban akkor volt, midőn megtudta, hogy a kis üzlet oly kiterjedést nyert, hogy Márta csak nehezen szakíthatott egy kis időt a könyvek vezetésére és a számlák megírására.

Doma tehát minden délután ott volt a kis divatkereskedésben, miután a gimnáziumban dolgát végezte s csinos írásával ő jegyezte be a szükséges tételeket, úgy szintén a számlákat is ő állította ki.

Minél tovább irt, annál inkább látszott, hogy változik át Márta lassan, lassan egész valójában. Mintha verőfény aranyozta volna be szép, komoly arcát, ha Doma közelében volt s mély tűzű, sötét, bánatos szemei többször mosolyogtak, mint azelőtt, Évi pedig még oly igazi gyermek volt.

A cég oly szilárd hírnévnek örvendett, hogy bár hallatlan esemény számba megy, a rossz nyelvek nem kockáztattak csipős megjegyzéseket az üzlet vezetőjére, noha úgy a főkönyvet, mint a pénztári-naplót egy bariton hangú, gimnáziumi tanár vezette.

Egyszer délelőtt, midőn nem volt előadás (a tantermeket súrolták) s számlákat sem kellett kiírni, mert minden rendben volt, Marta nagy meglepetésére Doma lépett be hozzá, fekete öltözetben, pirulva, mint egy fiatal lány. Izgatottságtól elfojtott hangon szólt végre:

«Márta kisasszony, én . . .»

«Isten hozta! Foglaljon helyet tanár úr! Láta már a legyezőket a kirakatban? Ugy-e mily csinosak?»

«Igen; de valami igen fontosról van szó, mit már oly régen, oly nagyon régen szerettem volna magának mondani, Márta kisasszony . . .»

Csend, bolondos, türelmetlen szív, csend, hisz most fog szólni. Most és az örök, igazi szeretet fogja bearanyozni az elmúlt keserves évek szomorúságát és fáradozásait.

«Valamire oly tiszta szivemből kérném, nagyon . . . végtelemül . . . óh, ne tagadja meg, ha lehetséges . . .»

Istenem! Mintha a kalapok örömeiben integetnének s a legyezők bohó táncot járnának a napfényben; de türelem, most most . . .

«Tudja tanár úr, ha módomban áll, akkor . . .»

«Igen, tudom; de remélhetek-e most? Most, midőn mindenk fölött a legszebbet, legkedvesebbet, legdrágábbat kérem?»

Óh, hát vak vagy édes mindenem, nem látod, nem érzed mennyire vágyom utánad? Mire annyi üres szóbeszéd, hiszen csak egy szót kell mondanod és . . . Jaj, csak most ne rontana be Évi,

még oly meg gondolatlan gyermek; csak még néhány percig várna! Mily boldogan fogunk élni hárman együtt, együtt örökké: . . .

«De hát mit akar az Isten szerelméért tanár úr? kérdezte Márta s mosolyt erőltetett ajkaira.

Ékkor Doma felállt s megragadva Márta puha kis kezét, halk-remegő hangon sutto gta:

«Márta, adja nekem Évit! . . .»

* * *

Meleg, derült június van, az iskolákat bezárták s Doma, ki szép, biztos állást kapott, most tartja esküvőjét. Márta diszes esküvőt rendezett tanukkal s koszorúslányokkal, a szállodábau pedig szer- tartás után fényes vacsora várt a vendégekre. Hanem Márta nem akart koszorúslány lenni, mivel, úgymond, sokkal idősebb, mint Évi s nevetve jegyezte meg, hogy ő lesz az «örömanya».

Ezért fekete selyemben jelent meg, mi még jobban feltüntette magas, szép természetét, sőt a jövedelemből nemcsak Évit látta el remek berendezéssel és kelengyével, hanem ékszert is vehetett magá- nak e ritka alkalomra.

Évi árva volt, de a legjobb édes anya sem tehetett volna töb- bet gyermeke boldogításáért, mint Márta.

Fekete selyem ruhát ölteni a testvér lakodalmára! S mégis, mily rendkívül jól állott halvány, szelid arcához az egyszerű, de izléses ruha. De ő ezt nem tudta; úgy érezte magát, mint az édes anya, kitől egyetlen gyermekét viszik el messze idegenbe, mintha hatvan esztendő súlya nyomná vállait. A vendégek majdnem jobban bámulták őt, a házi asszonyt, mint a kis menyasszonyt, ki ma fehér ruhájában bájosabb s elragadóbb volt, mint bármikor.

Egyik fölköszöntő a másikat érte, mindenki víg volt s a bol- dogságban úszó vőlegény rövid, szivreható beszédben köszönte meg Mártának iránta való jóságát, mindezt meghálálni akarván azzal, hogy élete főcéljául tűzte ki kedvencének boldogítását. És Márta mosolygott, megölelte Évit, sógorának barátságosan megveregetve vállát, néhány meleg szóban köszönte meg a figyelmet. A násznép pedig ennyi szépségtől és természetes bájtól eltelve, szinte öntudat- lanul sutto gta egymás közt: «Mily isteni örömanya!»

* * *

A szálloda ablakai elsötétültek, az utcák csendesek, csupán az éjjeli örök egyhangu járása hallatszik. A torony óra egyet üt. B. városka házainak ablakai szintén sötétek, csak egyetlen egyen szü- rődik át némi világosság. Ez a fiatal pár új otthona. Ott ül a bol-

dog férj, Évi a térdén; a fiatal asszonyka rózsás arcát mind sötétebb pír futja be, lélekzete mind gyorsabb lesz, míg kedves, nagy, ügyetlen, reszkető ujjak bontják ki a fátyolt s veszik le a koszorút . .

De kint a temetőben egy gránit talapzatos siremléket átölelve térdel egy sötét női alak s égő homlokát a hideg márványhoz szorítván, halkán suttozja:

— «Anyám, Atyám! Évi most boldog; a testvér megtett érte mindent, *mindent*, a mit csak tehetett!»

Hanem midőn haza jön s tizennyote év óta először látja bontatlanul kis húga ágyát, ekkor oly árvának, oly elhagyatottnak érzi magát, mint még soha! S büszke, szép arcát, melynek vonásaiban csalfa reményt, szétdult boldogságot soha sem fog látni, a világ, a hófehér párnák közé temetve, görcsös zokogásban elfuló hangon rebegi:

»Évikém, miért vetted el tőlem?!»

Hedenstjerna után:

GENCSY PIROSKA.

Ésfi ének.

Leszállt a nap végső sugára,
Érdő- s mezőnek búcsút int,
Szászsfátyolával nem sokára
Keánk borul az éj megint
É mindent, mi földön él, sehely,
Álomra hí fával közel.

Boldog, kinek bú, gond szemében
Sorvasztó könnyet nem szakasz,
Hi gyötrő bünt nem hord szivében,
Mely megtagad minden vigaszt.
Az éjjel annak hű barát,
Szefid ölén nyugalmat ad.

Ád Istent, hogy gondtól megóva,
Nem nyomva bűnvád terhétül,
Áhassam én is, míg raggogva
Az égen uj hajnal derül.
É újult erővel szaporán
Kedzhessem, mit tiszteln kíván.

Hi eddig védfél ébren, alva,
Légy oltalmam ez éjjel is!
Áa vész közelsz, karod hatalmasa
Fedjen, mint biztos ércpaizs,
Hogy reggel vígan, boldogan
Magasztaljhasson ajakam.

Ínts, valahányszor nyugovóra
Átjtom se fáradt fejemet,
Hogy egyszer ütni fog az óra,
Mely örök álmhoz vezet.
Ákkor nem reffent végnapom,
Nyugodt lélekkel várhatom.

Torkos László.

Örüljete az örülőkkel!

Igy szól az apostol. Kedves hír, kívánatos paraucs minden embernek. Senki sem panaszkodik, hogy terhére volna a szófogadás. A világ fia mindjárt dáridóra, szilaj mulatozásra gondol, mert szíve tele van a világ gyönyörűségei után való vágyakozással. Kedve szerint való dolog volna a munkátalan élet, a hetekre szóló henyeség, a szünetlen vigadozás. Hajrá! ki gondol dőrén a holnapra? Örülj, mulass, a mig arcod rózsái el nem nyiltak, lelked el nem fáradt! És örül, mulat, feled mindent, baráti tanácsot, templomi intést; feledi, hogy minden földi öröm hervadandó s a léleknek igazi megnyugvást nem adhat. A világi gyönyörűség hasonlatos az olyan mezei virághoz, mely szépen virít, színe kedves a szemnek, de kelyhében, illatában halálos méreg rejtezik. A ki gyanútlanul beszívja, lelkét a halálnak martalékaúl adja. Az igazi keresztyén öröm merő csepegtetett méz, enyhülés és nyugalom a léleknek. De milyen az igaz keresztyén ember öröme? Megismerheted arról, hogy jobbá, nemesebbé teszi szivedet. A ki Isten szerint örül, nem rejtegeti örömét embertársai elől, hanem összehívja barátait s velök örvendezik; ilyenkor a szív örömet megbocsát a megbántónak, készségesebb indulattal segíti a szűkölködőt. A ki örvendezése közben felebarátjának könnyeit nem látja, sőt talán a szegényebbet szenvedőt lenézi, nem Isten szerint örül az. Annak öröme vádoló bizonyosság leszen a ma nagy napon. Az ártatlan örömet meg lehet ismerni alázatosságáról. Nem fuvalkodik fel, hanem hálákat ad Istennek jóvoltáért, hogy érdemetlen létére életét örömmel és vigassággal koronázta meg. A ki a hálaadást elfelejti, nem Isten szerint örül. Az igazi öröm, a szent öröm nem telhetetlen. A világ fiának öröme olyan, mint a tűzvész, mindent megemészt; beteggé teszi, elfonnyasztja testedet, lelkedet. Az Istenes ember öröme, mint a nyájas pásztortűz, melynek világossága és melegsége egyaránt jól esik. Boldog a ki mellette ülhet. A keresztyén ember, ha öröme van, nyugodtan gondol Istenre, mert tudja, hogy kegyelméből örül. Bűnös minden öröm, a mikor a szív megdöbben Isten nevének hallatára. Én nem a világ, hanem a jó Isten kedve szerint örülök. Hálaadással veszem, a mit jósága nyújt, jólét vagy szegénység, boldogság vagy fájdalom légyen. Az az én legfőbb örömöm, ha az én mennyei Atyám méltónak talál a kereszt hordozására, a melyet szent fia kordozott. Hiszen *a kik az Istent szeretik, azoknak mindenenek egyiránt javukra vagynak.*

Az egyházi élet köréből.

A *Jó Pásztor* a jelen számmal harmadik évi pályafutását kezdi meg. Istennek legyen hála, hogy eddig segített, — az ő kegyelme adjon erőt a további munkára. «Ha ő segít, mi sem nehéz, ha ő elhagy, erőnk elvész.»

Mai számunkhoz mellékelünk a mult évi tartalom jegyzékét. Ebből kiki láthatja, mennyi szép olvasni való van a jó Pásztorban s mindezt meg lehet szerezni *évről-évre két koronaért*. Oly csekély pénz ez, hogy a napszámos ember is megtudja fizetni. A ki a mult évi számokat megtakargatta, most szépen beköthetheti. Így nagyon soká elmarad a könyv s még az unokák is olvashatnak belőle s innen is tanulják szeretni a templomot s az Úrnak örökké való igéjét. Ég és föld elmúlik, az Ur beszéde megmarad.

Bizalommal kérjük hitrokonainkat, régi ismerőseinket, hogy a *Jó Pásztort*, minden keresztyén családnak ez igaz barátját terjeszteni s számára előfizetőket gyűjteni szíveskedjenek. Ezzel is az Úr országát terjesztik. A II. évfolyamból még vannak teljes számú példányaink; kívánatra a szabott árért szívesen küld bárkinek is a szerkesztőség.

A kik 1900. januártól fogva fizettek elő, azoknakelő fizetése a decemberi számmal lejárt. Számukra utalvány van mellékelve. A lap ára *1900. januártól fogva a szerkesztőhöz küldendő*. Gyűjtőknek 7 előfizetés után tiszteletpéldány jár.

Emlékünnep. Szép istentisztelettel ülte meg a pozsonyi evang. theol. akadémia a keresztyénség Magyarországra jövetelének s a magyar királyság megalapításának 900. éves emlék-ünnepét. Ugyanis körülbelül most 900. esztendeje annak, hogy a pogány magyar nemzet keresztyénné lett s I. István királyunk a magyar királyságot megalapította. Az istentisztelet dec. 30-án, az 1900. év utolsó vasárnapján, délután 5 órakor volt a nagy templomban. A prot. líveken kívül számos róm. kath. vallású magyar is megjelent a buzgólkodás ez órájára. Az oltári szolgálatot dr. Masznyik Fendre theol. akad. igazgató tanár, Luther és Pál apostol életének, Pál leveleinek országoszerzte ismert írója végezte. Az ünnepi beszédet Kovács Sándor theol. akad. tanár, a Jó Pásztor szerkesztője mondta. Lapunk mai száma közli. Az áhítatot nagyban emelte a gyülekezeti vegyeskar remek karéneke, melyet Fröhvirth Samu akad. énektanító tanított be. Nagy szükség volt arra, hogy a százados forduló jelentőségét protesztantizmusból is méltassák.

Jó könyvek. *Kiss Áron*, a prot. püspöki kar élemedett seniora szép pályát futott meg egyházi téren becsületes, komoly munkával. Már innen-onnan a harmadik nemzedék hallgatja épületes prédikációit. Prédikációit fia, Kiss Kálmán összegyűjtötte s Kókai Lajos budapesti könyvárus most bocsátja közre. Az első kötet már megjelent (ára 2 kor. 50 fil.). A prédikációkat meleg érzés, egyszerű, tudóskodást kerülő észjárás, épületes hang jellemzi. Az egész kötetből előtűnik az érdeemes szerzőnek nemes, megnyerő egyénisége. Olvasmánynak is nagyon hasznos könyv, kétszeresen becses lehet azok előtt, a kik az öreg urat prédikálni hallották. Érdeklődéssel várjuk a következő köteteket. — *A keresztyénség eredetének története.* Renan Ernő, a lángeszű francia tudós megírta a keresztyénség történetét több kötetes nagy munkában. Jézus életét, az apostolok munkálkodását, az evangyéliomok keletkezését a lelkesült tudós rajongásával, az eleven képzeletű író vonzó, kellemes modorában beszéli el. Bár felfogásának sok hibáját mutatta már ki a theologiai tudomány, művének lefordítását mégis határozott nyereségnek tartjuk irodalmunkra. A kik szeretnek foglalkozni a theol. tudományokkal, sokat tanulhatnak tőle, mert nagy írónak még tévedései is értékesek s azonfelül Renannak oly fényes tulajdonságai vannak, a minőket kevés íróban találunk. A nagy arányu munkának most jelent meg az ötödik kötet Kossaczky Arnold fordításában. A Balassa-Gyarmati Könyvnyomda Részvény-Társaság adta ki s kötetje 9 koronárét kapható. (B.-Gyarmaton s Budapesten Grillnél.) A fordítás a műnek igen sok szépségét adja vissza s a kiadó a munkát a szerző nevéhez méltó szép kiállításban bocsátotta közre. — Az *Apologia*, vagy az *Ágostai hitvallás védelme*, egyházunk egyik hitvallása megjelent magyarul. Mayer Endre eperjesi theol. tanár fordította le s a Luther-Társaság adta ki. E hitvallásunk Melanthon Fülöp munkája s talán a legtudományosabb hitvallásunk. Nem a népek, hanem tudós theologusok számára készült. Épen ezért nehéz olvasmány magyarázat nélkül annak, a ki a theologiai tudománynyal szakszerűen nem foglalkozik. Nagyon, de nagyon sajnáljuk, hogy a szöveg mellett nincsen részletes, utbaigazító magyarázat. Így aligha válik népkönyvvé. Nézetünk szerint jóval sürgősebb lett volna a két káté kiadása. A könyv különben dicséretére válik a fordítónak is, kiadónak is. Tudományosan képzett olvasóközönségnek való olvasmány, mely a reformatió korszakának életét szépen megvilágítja. — Az *állatok világa* című műből, melyet mult számunk ismertetett, megjelent a 8—9 füzet, mely a félmajmokról s denevérekről szól. Kapható a Légrády-Testvéreknél. (Budapest.) Egy füzet ára 80 fillér.

Szerkesztői izenet.

M. S. Bér. Kérdésedre a napokban kimerítően felelek. Addig is üdvözllet!

T. L. Budapest. A rég ígért cikk pár nap múlva ott lesz. A késedelemért elnézést kérek.

K. L. Kondoros. Külön levél megy — melléklettel.

*Az Evang. Theologusok Otthona kiadásában
megjelent*

a „Protestáns Esték“

II. füzete.

TARTALOM:

- A monotheismus a görögök-
nél és izraelieknél Pukánszky Bélától.*
A fejedelemasszony udvara Kovács Sándortól.
A női kéz Hegedűs Istvántól.
Sokrates Stromp Lászlótól.
Versek Szabolcska Mihálytól.
A provencei troubadourok . Albert Józseftől.
Jean Paul a leánynevelésről Dr. Masznyik Endrétől.
Az evangelium Japánban . Pröhle Vilmostól.
*A munkáskérdés és a soci-
alis reformok Schulpe Györgytől.*
Költözés más világba Stromp Lászlótól.
Carlyle Tamás. Jónás Jánostól.
*A halotthamvasztás keresz-
tyén álláspontról Dr. Masznyik Endrétől.*

*A vaskos 20 nyomtatott íves mű ára 2 korona, di-
szes angolvászson kötésben 3 korona.*

*A megrendelések a Balassa-Gyarmati Könyv-
nyomda Részvénytársasághoz vagy Kovács Sán-
dor theol. tanár úrhoz Pozsonyba intézendők*

162
23

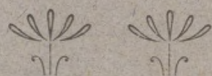
Legalkalmasabb konfirmációi ajándék

KOVÁCS SÁNDOR

IMAKÖNYVE

az evangéliom népe számára.

Az egyházi irodalomban egyedül áll tartalmával, díszes kiállításával és olcsóságával.

A protestáns imádságok gyöngyeinek gyűjteménye. Az egyházi lapok szerint igazi hézagpótló mű, a minék egy prot. családból sem volna szabad hiányoznia.

A B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaságnál

s minden könyvárusnál kapható.

- Csimos keménykötésben 1 k. 60 fill
- Díszes angolvászon kötésben, arany metszettel, finom minister papíron, esattal 5 k. — fill
- Elefántesont utánzat, vagy díszes bőr-kötésben arany metszettel pergament papíron díszes esattal 8 k. — fill

Lelkész vagy tanító uraknak két havi leszámolásra bizományba is ad imádságos könyveket

a B.-Gyarmati Könyvnyomda
Részvénytársaság.